

49753

İskender Bayhan
İstanbul Milletvekili
Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan** tarafından Anayasanın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **25.09.2026**

İskender Bayhan
İstanbul Milletvekili

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının görevi; çalışma hayatını denetlemek, çalışanları korumak, işçi sağlığı ve güvenliğini sağlamak ve sosyal adaleti geliştirmektir. Ancak Sayıştayın 2025 yılı raporu, Bakanlığın kaynak kullanımında kapitalistlerin çıkarını önceliklendirdiğini göstermektedir.

2025 yılında Bakanlığın 513,5 milyar TL'lik bütçe giderinin yüzde 99,12'si cari transferlerden oluşmuş; SGK'ya aktarılan 395,5 milyar TL'nin 278,5 milyar TL'si sigorta prim teşvikleri kapsamında kullanılmıştır. İşçinin ücreti, çalışma süresi, iş güvencesi ve sağlığı söz konusu olduğunda "maliyet", "bütçe dengesi" ve "kaynak" tartışmaları yapılırken, işverenlerin prim yükünü azaltmak için yüz milyarlarca liralık kamu kaynağı harekete geçirilebilmektedir.

Aynı dönemde İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi 158,5 milyon TL net kâr açıklamıştır. Bir tarafta işverenin prim maliyetini kamu bütçesi üstlenirken, diğer tarafta işçi sağlığı alanının kâr üreten bir yapıya bağlanması, çalışma yaşamında işçilerin sağlığının nasıl bir maliyet hesabına bağlandığını göstermektedir.

Sayıştay ayrıca Bakanlığın iş teftişine ilişkin ikincil mevzuatını güncelleme çalışmalarını tamamlayamadığını, İŞKUR'daki muhasebe sistemi eksikliklerinin önceki yıldan devrettiğini ve İşsizlik Sigortası Fonu'nun tahsil edilememiş prim alacaklarının mali tablolarda alacak olarak gösterilmediğini tespit etmiştir

Ortaya çıkan tablo açıktır: İşçiden prim kesilmesinde sistem eksiksiz işlemekte, patronlara teşvik aktarılacağına yüz milyarlarca liralık kaynak bulunmakta; ancak sıra işçinin çalışma koşullarının denetlenmesine, işçi sağlığının korunmasına ve işçinin fonundaki alacakların eksiksiz izlenmesine geldiğinde yıllara yayılan eksiklikler ortaya çıkmaktadır. Kapitalistlerin prim maliyetini azaltmak için yüz milyarlarca liralık kamu kaynağının kullanıldığı, iş sağlığı ve güvenliği alanında ise net kâr açıklayan bir döner sermaye yapısının bulunduğu bu sistem, Bakanlığın çalışma yaşamındaki rolünün işçiyi korumaktan çok sermayenin maliyetlerini üstlenen ve kâr hedeflerinin bütçesini tutan bir yapı olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda;

1. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 2025 bütçesinden SGK'ya aktarılan 395,5 milyar TL'nin 278,5 milyar TL'sinin sigorta prim teşviklerine ayrılması hangi istihdam sonuçlarına karşılık gelmektedir? Kapitalistlerin prim maliyetini azaltmak için yüz milyarlarca lira kaynak ayrılırken, iş cinayetlerinin önlenmesi, iş teftişlerinin artırılması

İskender Bayhan
İstanbul Milletvekili

Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı

ve işçi sağlığının korunması için neden aynı ölçekte bütçesel kaynak seferber edilmemektedir?

2. SGK'nın 2025 bilançosunda 4/1-a kapsamında 1,33 trilyon TL, 4/1-b kapsamında ise 892 milyar TL tutarında prim alacağı bulunmaktadır. Bu trilyonluk alacaklar kimlerden tahsil edilememiştir; büyük holding ve şirketlerin toplam borç içindeki payı nedir? Küçük esnafın ve bireysel borçluların prim borçları için e-haciz ve icra mekanizmaları işletilirken, SGK'nın trilyonları bulan alacaklarının bilişim sistemleri ile MOSİP arasındaki entegrasyon eksikliği nedeniyle mali tablolara tam ve doğru yansıtılamaması nasıl açıklanmaktadır? Büyük ölçekli holdinglerin prim borçlarının tahsilinde fiilen farklı bir uygulama söz konusu mudur?
3. Son iki yılda 170.376 işverenin 110.072.728.664,11 TL tutarındaki borcunun tecil ve taksitlendirildiği, ancak Sayıştay raporuna göre bu devasa tutarın muhasebe kayıtlarında yer almadığı doğru mudur? Kayıt dışına çıkarılan bu 110 milyar liralık borç affı hangi imtiyazlı şirketlere sağlanmıştır?
4. Banka tahsilatları ile diğer tahsilatların gerçek faaliyet ve alacak hesaplarına aktarılmadan Emanetler Hesabı'nda bekletilmesi, SGK'nın gelirlerinin ve alacaklarının sağlıklı biçimde izlenmesini neden yıllardır engellemektedir? İşçilerden ve işverenlerden tahsil edilen primlerin hangi hesaba ait olduğunun zamanında belirlenemediği bu sistem ne zaman tamamen düzeltilecektir?
5. Çalışma Bakanlığı'nın 2025 Sayıştay Raporu'nun 1 numaralı bulgusunda yer alan; İş Teftiş Kurulu Yönetmeliği başta olmak üzere ikincil mevzuatta yıllar önce kapatılan *Devlet Personel Başkanlığı* ve artık var olmayan *müşteşarlık* gibi makamların hâlâ dayanak gösterilmesi, bakanlığınızın çalışma yaşamını denetleme ve işçiyi koruma iradesinden ne kadar kopuk olduğunun göstergesi değil midir?
6. İşçiler fabrika ve işyerlerinde, madenlerde can vermeye devam ederken; İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi'nin 2025 yılında 158,4 milyon lira net kâr açıklaması, işçi sağlığı ve güvenliği alanının bir "ticarethane" gibi yönetildiğinin açık göstergesi değil midir? İşçi sağlığı üzerinden kâr elde eden bu piyasacı zihniyeti sonlandırmayı düşünüyor musunuz?
7. SGK raporunda, yoksul ve işsiz vatandaşların ödeyemediği GSS primlerinin icraya aktarılmasında "gecikmeler yaşandığı" belirtilerek otomatik icra süreçlerinin hızlandırılması talep edilirken; sermayenin trilyonluk borçları sümen altı edilmektedir. Zengine şefkat, işçiye ve yoksula icra sopası sallayan bu politikalarınızdan ne zaman vazgeçeceksiniz?